



# ELLINGSRUD SKOLES HANDLINGSPLAN FOR ET TRYGT, GODT OG INKLUDERENDE MILJØ

Revidert august 2019

MÅL:  
PÅ ELLINGSRUD SKOLE SKAL HVER  
SKOLEDAG OG HVER UNDERVISNINGSSØKT  
BIDRA TIL GOD LÆRING SOM GIR DEN  
ENKELTE ELEV MULIGHET TIL Å LYKKES MED  
SIN FRAMTID

## Innhold

|   |    |
|---|----|
| 1. Mål for skolemiljøet .....                                   | 2  |
| 1.1 Overordnet mål .....  | 2  |
| 1.2 Styrende dokumenter .....                                   | 2  |
| 1.3 Konkrete mål .....  | 2  |
| 2. Felles forståelse av krenkende adferd.....                   | 2  |
| 3. Skolens forebyggende arbeid .....                            | 3  |
| 3.1 Plan over skolens forebyggende arbeid .....                 | 3  |
| 4. Hvordan skaffer skolen seg kjennskap til skolemiljøet .....  | 5  |
| 4.1 Skolens innhenting av informasjon .....                     | 5  |
| 4.2 Elevens opplevelse .....                                    | 5  |
| 4.3 Oppfølging av elevundersøkelsen .....                       | 6  |
| 5. Skolens aktivitetsplikt.....                                 | 6  |
| 5.1. Skjerpet aktivitetsplikt.....                              | 7  |
| 5.2 Håndheving av aktivitetsplikten .....                       | 7  |
| 5.3 Hvordan varsle ledelsen .....                               | 8  |
| 5.4 Sikre felles forståelse om hva som må utløse varsling.....  | 8  |
| 5.5 Skolens oppfølging av varsling .....                        | 8  |
| 5.6 Saksbehandling hos fylkesmannen.....                        | 10 |
| 5.7 Hva skjer ved henvendelse fra elev eller foresatt .....     | 10 |
| 5.8 Hvordan sikre god informasjon til elever og foresatte?..... | 10 |
| 6. Medvirkning.....   | 10 |
| 7. Skolens evaluering av skolemiljøet .....                     | 10 |

## 1. Mål for skolemiljøet

### 1.1 Overordnet mål

Skolens visjon:

På Ellingsrud skole skal hver skoledag og hver undervisningsøkt bidra til god læring som gir den enkelte elev mulighet til å lykkes med sin framtid

For å oppnå dette må eleven oppleve et trygt, godt og læringsfremmende skolemiljø.

### 1.2 Styrende dokumenter

- Opplæringsloven m. forskrifter
- Barnekonvensjonen – FNs konvensjon om barnets rettigheter  
Art. 3: Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn  
Art. 12: Barnets rett til å bli hørt
- Forvaltningsloven

### 1.3 Konkrete mål

- Elevene melder om høy grad av trivsel på Ellingsrud skole
- Ingen elever opplever ukentlig mobbing
- Elevene og foreldrene opplever at skolen avdekker og håndterer mobbing og krenkende atferd raskt og effektivt.

## 2. Felles forståelse av krenkende adferd

**Ellingsrud skoles definisjon på krenkende adferd:**

*Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Krenkende adferd er uavhengig av intensjonen bak.*

Eksempler på krenkende atferd:

- Uønsket fysisk kontakt
- Utskjelling
- Negativt kroppsspråk
- Blikk eller utestenging
- Negative ytringer om kjønn, utseende, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller funksjonshemninger

Grunnet ubalanse i makt- og styrkeforhold mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.

## **Mobbing tolereres ikke på Ellingsrud skole, og skolen definerer mobbing slik:**

*En elev blir mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger og over en viss tid blir utsatt for krenkende ord eller handlinger fra en eller flere andre.*

**Å bagatellisere det barn og unge har opplevd eller ikke anerkjenne barn og unges opplevelse, kan i seg selv være en krenkelse.**

### **Særskilt sårbare elever:**

- Noen elever har en særlig høy risiko for å utsettes for krenkelser. Gjennom rettspraksis er det understreket at skolen har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med en særskilt sårbarhet.
- Slik sårbarhet kan være knyttet til for eksempel elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller sosio-emosjonelle vansker eller forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon.
- At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar.

## **3. Skolens forebyggende arbeid**

### **3.1 Plan over skolens forebyggende arbeid**

#### **Kvalitet på undervisningen og god klasseledelse**

Skolens standard for god undervisning og god klasseledelse står beskrevet i "Vi som jobber på Ellingsrud skole". Engasjerte, samkjørte lærere med tydelige forventninger til elevene og høyt læringstrykk er skolens viktigste virkemiddel for å sikre et godt og trygt læringsmiljø.

#### **Relasjonsbygging**

Skolens forventninger til hvordan man jobber med relasjonsbygging er uttrykt i "Vi som jobber på Ellingsrud skole".

Gode relasjoner til elevene er en forutsetning for åpen og tillitsfull kommunikasjon, der elevene tør å melde fra om egne og medelevers opplevelse av skole- og klassemiljøet.

Alle de ansatte, både pedagoger og øvrige ansatte, modellerer skolens verdier i samhandling med både elever og andre voksne.

#### **Systematiske elevsamtaler**

Kontaktlærere har alltid minimum én elevsamtale per halvår etter skolens mal for det enkelte trinn. Kontaktlærere og faglærere skal også følge opp den enkelte elev med fagsamtaler for både faglig og sosial utvikling.

### **Gode arenaer for lærersamarbeid og informasjonsdeling**

Lærersamarbeid for å sikre og følge opp elevenes utvikling foregår på teamtid to morgener per uke. Skolens møteplan for fellestid er planlagt og utarbeidet med utgangspunkt i strategisk plan for elevenes læring og utvikling.

### **Tilstrekkelig og profesjonell inspeksjon i friminutt**

Det skal være minimum tre lærere ute i korte friminutt og 4 lærere x to perioder i storefri. Organiserte elevaktiviteter i storefri foregår med voksne tilstede. Alle voksne bruker gul vest og har tildelt område for inspeksjon. Inspeksjonen skal være oppsøkende og aktiv inn mot elevene.

### **Gode tilbud for elevene i storefri**

Skolen har storefriturnering i fotball frem til jul og kanonballturnering frem mot påskeferie. Det er bordtennismuligheter både ute og inne etter sesong. Det er kantine hver dag i storefri i skolens samlingsal. Samlingssalen er åpen i alle storefri for brettspill, kort og sosial samling på gruppebord. Mediateket og rom 12 er åpent for spill og lekser og saccosekkrommet er åpent for avslapping for 10. trinn.

### **Plan for klasse- og trinnaktiviteter**

Skolen arrangerer aktivitetsekveld for 8. trinn med besøk av 7. trinn tidlig i november. Foresatte på 7. trinn inviteres da til kaffe og kaker med skolens ledelse. Skolen arrangerer årlig vinterball for 10. trinn i februar, samt en felles vinteraktivitetsdag til Oslo Vinterpark. Skolen har utarbeidet en plan for trinnturer med og uten overnattinger.

### **Samarbeid i bydel Alna**

Skolen har tett samarbeid med egen politikontakt, Marikken Daleng. SaLTo, Bydel Alna arrangerer månedlige møter hvor inspektør blir informert og informerer om bla. miljøet i området. Ellingsrud fritidsklubb arrangerer tverrfaglig forum for de tre skolene i området, menigheten, Ellingsrudåsen vel, Frivillighetssentralen, politiet og SaLTo. Forumet samarbeider om å bedre og utvikle nærmiljøet.

### **Bruk av eksterne ressurser og samarbeidspartnere for kompetanseheving og holdningsarbeid**

Skolen har et tett samarbeid med Fagsenteret for barn og unge på Furuset, og har sammen med dem og bla. Skeiv ungdom faste psykiske helsedager. Dette er et systematisk arbeid for å informere om og bedre psykisk helse blant elever. Fagsenteret har også kontortid ved skolen en halv dag i uken.

## 4. Hvordan skaffer skolen seg kjennskap til skolemiljøet

### 4.1 Skolens innhenting av informasjon

#### Overføringsmøter med avgiverskolene

Skolen har ett tett samarbeid med avgiverskolene etter oppsatt plan, med fastsatte møter for å sikre informasjonsflyt.

All relevant informasjon om mobbesaker og andre forhold som har innvirket på læringsmiljøet til enkeltelever eller grupper av elever skal formidles til ungdomsskolen i samarbeid med foresatte.

#### Elevsamtaler

Elevens opplevelse av klasse- og skolemiljø skal alltid være tema på samtalene mellom kontaktlærer og elev.

#### Skole/ hjesamarbeid

På de halvårlige utviklingssamtalene med elev og foresatte skal kontaktlærer alltid innhente informasjon om elev og foresattes opplevelse av trivsel, trygghet og godt læringsmiljø.

Foreldreundersøkelsen skal gjennomføres om våren med påfølgende analyse.

#### Elevundersøkelsen

Grundig analyse av resultater (se pkt. 4.4)

#### Interne spørreundersøkelser

Utarbeides og gjennomføres på grunnlag av elevundersøkelsen (se pkt.4.4)

#### Fora for informasjonsdeling

Skolen deltar aktivt i tverretatlige fora i regi av bydelen og nærmiljøet. Her deles informasjon som er relevant for å ha god kunnskap om ulike ytre faktorer som påvirker skolemiljøet for enkeltelever og/eller hele skolen.

### 4.2 Elevens opplevelse

#### § 9A-2

Skolen skal ikke bagatellisere det om en elev melder om krenkelser eller mobbing. Det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om elevens skolemiljø er godt nok. Ingen elever skal måtte grue seg for å gå på skolen på grunn av skolemiljøet.

Å bagatellisere det barn og unge har opplevd eller ikke anerkjenne barn og unges opplevelse, kan i seg selv være en krenkelse.

### 4.3 Oppfølging av elevundersøkelsen

- Ledelsen foretar første analyse og generer rapporter på skole-, trinn- og klassenivå.
- Resultater skal legges fram for teamledere i møte med ledelsen.
- Resultater skal analyseres på trinnteam.
- Tall som avdekker mobbing og mistriivsel skal følges opp på klassenivå gjennom spesifikke elevsamtaler og interne undersøkelser, questback.

## 5. Skolens aktivitetsplikt

Skolens aktivitetsplikt er hjemlet i Opplæringsloven § 9A-4:

«(1) Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

(2) Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

(3) Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

(4) Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

(5) Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.



## 5.1. Skjerpet aktivitetsplikt

§ 9 A-5 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev:

*«Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.»*

## 5.2 Håndheving av aktivitetsplikten

På Ellingsrud skole innebærer aktivitetsplikten:

### I undervisningssituasjoner

- Alltid ha et årvåkent blikk for hva som foregår i klasserommet
- Være tydelig på forventninger til språkbruk og følge opp dette i praksis

### Når du har inspeksjon

- Være en aktiv observatør som snakker med elevene og oppsøker gruppeansamlinger av elever
- Snakke med elever som virker sosialt utenfor og utilpass
- Gripe inn i alle hendelser av voldelig karakter, også lekeslåssing
- Reagere på krenkende språkbruk

### I korridorer og ute

Alle ansatte plikter å reagere og handle ved uønsket, krenkende atferd utført av elever eller voksne. Voksne modellerer ved å hilse, ta kontakt og bry seg.

### I samtaler med elever og foresatte

Du skal alltid ha elevens trivsel og oppfatning av læringsmiljø som tema i utviklingssamtalene. Hvis det kommer fram informasjon om at det foregår mobbing, krenkende atferd eller er mistrivsel blant elever skal det alltid meldes videre i henhold til varslingsplikten.

### Alle ansattes plikter

- Følge med og fange opp
- Gripe direkte inn
- Varsle
- Undersøke og avdekke
- Sette inn tiltak og evaluere



### 5.3 Hvordan varsle ledelsen

Ledelsen skal varsles muntlig og skriftlig (kort, konkret notat). Dersom ledelsen ikke er umiddelbart tilgjengelig, kan skolens rådgiver varsles. Rådgiver formidler varselet videre til ledelsen så snart som mulig.

Varslet skal inneholde:

- Hva er observert?
- Hvem er involvert?
- Hva har den ansatte gjort i saken?

### 5.4 Sikre felles forståelse om hva som må utløse varsling

Skolen skal sikre felles forståelse om varslingsplikten gjennom fellesmøter med alle ansatte:

- Fast gjennomgang av handlingsplanen på planleggingsdag i august
- Fast fellesmøte i 2. termin med case-jobbing/ øvelse

### 5.5 Skolens oppfølging av varsling

#### 1. Undersøkelser for å sikre faktainformasjon

- a. Igangsette undersøkelse og innhente faktainformasjon
- b. Informere rådgiver og ledelse
- c. Strakstiltak dersom situasjonen er kritisk
- d. Loggføres

**Ansvarlig: læreren som var tilstede i situasjonen eller fikk informasjonen**

#### 2. Første samtale med offer

- a. Individuell samtale, eleven får fortelle med egne ord og velge å ha med seg en person han/hun stoler på
- b. Eleven får støtte, blir ikke presset
- c. Informere og avtale med offer om hva som skal skje videre: samtale med den som plager, kontakt med foresatte til begge parter
- d. Gjør avtale om nytt møte og tilby "åpen dør"
- e. Loggføres

**Ansvarlig: Kontaktlærer, rådgiver, ledelse**

#### 3. Første samtale med plager

- a. Individuell samtale med hver av plagerne. De holdes adskilt for å hindre informasjonsdeling
- b. Konfronter plager med det skolen vet og understrek alvorret i situasjonen
- c. Forlang at situasjonen skal opphøre og få eleven til å ta avstand fra plagingen
- d. Lag en plan for samarbeid med plageren for å utvikle positiv adferd
- e. Avtal nytt møte om kort tid, ca. 2 dager
- f. Loggføres

**Ansvarlig: Kontaktlærer, rådgiver, ledelse**

4. Samtale med foreldrene til offer

- a. Ring foresatte etter samtale/avtale med offer og forklar kort
- b. Avtal evt. et møte med foresatte
- c. Loggføres

**Ansvarlig: Kontaktlærer, rådgiver, ledelse**

5. Samtale med foreldrene til plager

- a. Ring foresatte etter samtale med plager og forklar saken
- b. Kall inn til møte, helst samme dag
- c. Loggføres

**Ansvarlig: Kontaktlærer, rådgiver, ledelse**

6. Utarbeide en skriftlig plan for tiltak

§ 9 A-4 Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø sier:

6) Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

(7) Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.»

7. Oppfølgingssamtale med offer

- a. Følg opp offer med to eller flere samtaler
- b. Få informasjon om hvordan eleven har det nå og gi støtte
- c. Loggføres

**Ansvarlig: ledelse/rådgiver**

8. Oppfølgingssamtale med plager

- a. Fortsett med samtaler og oppfølging til situasjonen er løst og stabil.
- b. Loggføres

**Ansvarlig: ledelse/rådgiver**

9. Oppfølging inntil mobbing stopper helt

- a. Logg oppdateres og arkiveres med kopi i elevmapper

**Ansvarlig: ledelse/rådgiver**

10. Evaluering av saksgang

- a. Gjennomgang av saken for å avdekke eventuelle rutiner som ikke fungerer godt nok, gjøres av ledelse og rådgiver
- b. Evt. endringer i handlingsplanen videreformidles til de ansatte

**Ansvarlig: ledelse**

## 5.6 Saksbehandling hos fylkesmannen

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan elevene/foresatte melde saken til Fylkesmannen. Saken skal først være tatt opp med rektor, og det skal ha gått minst én uke før saken meldes til fylkesmannen.

Fylkesmannen utreder og tar stilling til om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt. Fylkesmannen vil da kreve dokumentasjon, undersøke saken og eventuelt fatte et vedtak med pålegg til skolen. Fylkesmannen fattet enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Privatpersoner kan klage på vedtaket til Utdanningsdirektoratet.

## 5.7 Hva skjer ved henvendelse fra elev eller foresatt

Skolen gjennomfører samme prosedyrer som under punkt 5.5.

## 5.8 Hvordan sikre god informasjon til elever og foresatte?

- Informasjon om rettigheter og saksgang skal være lett tilgjengelig på skolens hjemmeside.
- Ved oppstart av nytt skoleår skal rettigheter og saksgang gjennomgås på alle foreldremøter og på møter i klassene
- Når lærere eller ledelsen får henvendelser fra elever og/ eller foreldre angående mobbing eller krenkende atferd, skal de muntlig informere om elevens rettigheter og videre saksgang.

## 6. Medvirkning

Elevundersøkelsen tas opp klassevis. Klassen foreslår og velger tiltak. De jobber med sine utvalgte områder.

Elevrådet gjennomgår elevundersøkelsen og interne questback som inneholder oppfølgings spørsmål. Elevrådet fremmer forslag til tiltak fra klassene.

FAU informeres om resultater fra elevundersøkelsen og involveres i skolens samarbeid fra tverrfaglige møter, se pkt. 3.1. FAU og skolen samarbeider tett om Natteravning for elevenes miljø på kveldstid og avholder informasjonsmøter om nærmiljøet ved SaLTo og politiet.

Skolemiljøutvalgets medvirkning er hjemlet i Opplæringsloven § 11-1a fjerde ledd:

*Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.*

Skolemiljøutvalget, SMU, samarbeider om og sikrer at skolen har skriftlige planer for det psykososiale skolemiljøet og at disse blir fulgt opp i praksis. SMU kan be om tiltak for å bedre forhold ved skolen. Rektor legger frem elevundersøkelsen og interne questback for SMU.

## 7. Skolens evaluering av skolemiljøet

Skolen evaluerer skolemiljøet etter gjennomført elevundersøkelse hver høst. Arbeidet starter i plangruppa, deretter på team og følges så opp på klassenivå av kontaktlærere i tett samarbeid med involverte faglærere.

Rådgiver og skolens ledelse har klassegjennomgang hver 14. dag der elevenes sosiale utvikling og trivsel er ett av hovedpunktene. Enkelt saker blir referatført med tiltak og ansvarlig for gjennomføring og arkivert.